

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Důchodová reforma

75 dnů do rozhodnutí

Petr Nečas, předseda vlády

16.4.2013

WWW.VLADA.CZ

Dobrý den, dámy a pánové. Máme za sebou čtvrt rok od největší změny důchodového systému za posledních dvacet let. Změny, která přináší pro mnohé v budoucnosti šanci na vyšší důchody. Jelikož se blíží termín 30. června, který je posledním možným pro občany starší 35 let, aby vstoupili do nového druhého pilíře důchodového spoření, zopakujme si hlavní důvody, proč byla tato změna důchodového systému přijata. Pro tuto skupinu lidí zbývá posledních 75 dnů do rozhodnutí.

Marketingová kampaň

- **Již probíhá:**
 - Kulaté stoly v krajských městech
 - Manuál k důchodové reformě
 - Informační letáky
 - Informační linka
 - Vznikl seriál k důchodové reformě pro Český rozhlas

Chtěl bych úvodem zdůraznit, že důchodová reforma se nerovná jen nové důchodové spoření a změny se uskutečnily i ve státním průběžném systému a v systému penzijního připojištění. Důchodová reforma funguje jako celek, jako systém stojící na třech pilířích, který významně stabilizuje důchodový systém do budoucna.

Informační kampaň na podporu důchodové reformy přitom již běží od ledna tohoto roku. Uskutečnilo se celkem 15 kulatých stolů v krajských městech. Pro veřejnost byl připraven také Manuál k důchodové reformě a informační letáky. Dostupné jsou například na okresních správách sociálního zabezpečení, na úřadech práce či finančních úřadech. V elektronické podobě pak na stránkách MPSV. Byla také spuštěna informační linka a vznikl seriál k důchodové reformě pro Český rozhlas.

Marketingová kampaň

- **Bude spuštěno:**

- Inzertní přílohy v denících (od 15. do 20.4.)
- Informační letáky (květen/červen)
- www stránky (duben/květen)
- TV kampaň (květen/červen)
- Internetová kampaň (duben/květen)
- Odborná konference (květen)

Marketingová kampaň bude pokračovat i dalšími aktivitami. Budou se na ní podílet Úřad vlády, MPSV a MF. V tomto týdnu jsou umísťovány vkládané inzertní přílohy ve všech celostátních denících. Včera vyšla v Blesku, dnes v Mladé frontě DNES, Lidových novinách, Deníku a Právu, ve čtvrtek vyjde v Hospodářských novinách a v sobotu v Aha. Tento Průvodce důchodovou reformou popisuje nejen vytvoření druhého pilíře důchodového spoření, ale také změny v průběžném státním systému a v penzijním připojištění. Dále budou spuštěny nové specializované webové stránky. V květnu až červnu budou veřejnosti distribuovány další informační letáky a poběží televizní kampaň. Připravujeme rovněž kampaň na internetu a v květnu bude k tématu důchodové reformy uspořádána i odborná konference. Nejsou to přitom všechny aktivity, které vláda do června uskuteční. Vyplývá z toho, že je naší maximální snahou veřejnosti poskytnout informace o změnách v systému penzí.

Jaký budete mít důchod

- **MPSV propočítlo na základě studie CERGE-EI, jaký bude státní důchod**
- **Každý si může podle věku a příjmu zjistit, kolik dostane od státu**
- **Celý soubor k dispozici na stránkách www.vlada.cz**

Na této tiskové konferenci zveřejníme také výhled státních penzí na desítky let dopředu. Důchodové kalkulačky umístěné na webu MPSV mají dvě verze. První verze vychází ze současné legislativy a počítá s tím, že náhradový poměr důchodů bude v podstatě neměnný. Mnohem pravděpodobnější je však druhá verze kalkulačky, která počítá s postupným poklesem náhradového poměru důchodů k průměrné mzdě a tedy se snižováním státních důchodů ve srovnání se současností. MPSV propočítlo na základě studie CERGE-EI, jaký budou lidé pobírat státní důchod v budoucnu po zohlednění demografického vývoje. Tento propočet vychází z toho, že státní penze budou postupně klesat až na 50 procent dnešních hodnot v roce 2050. Každý si může na této kalkulačce zjistit, kolik dostane od státu.

Jaký budete mít důchod

Scénář CERGE - EI					
Rok Nar. \ Mzda	15 000	20 000	25 000	30 000	35 000
1951	9 706	10 534	11 362	12 190	13 018
1961	8 505	9 234	9 964	10 693	11 422
1971	7 253	7 881	8 509	9 137	9 765
1976	6 587	7 160	7 733	8 306	8 878
1981	5 894	6 409	6 924	7 439	7 954
1986	5 447	5 925	6 403	6 881	7 358
1991	5 447	5 925	6 403	6 881	7 358
1995	5 536	6 024	6 511	6 999	7 486

Zdroj dat: výpočet MPSV

WWW.VLADA.CZ

Zde vidíte, že například lidé narození v roce 1981, kteří mají příjem 20 tisíc korun měsíčně, tak budou od státu dostávat ze státního průběžného pilíře v dnešních hodnotách pouze 6400 Kč, to je výrazně méně než současných téměř 11 tisíc korun. O moc lépe na tom ale nebudou ani ostatní ročníky. Například lidé narození v roce 1961 a průměrným příjmem 25 tisíc korun dostanou v penzi ani ne 10 tisíc korun. I tito lidé by tedy měli myslet na svůj příjem v penzi. To není strašení, to jsou propočty odborníků z CERGE a MPSV. Jediné co s tím vláda může dělat, je dát lidem více možností, jak se zajistit na stáří, a to je právě II. a reformovaný III. pilíř penzijního systému. Celou tabulku bude možné si stáhnout na stránkách Úřadu vlády.

Proč důchodová reforma

- 2012: 1 důchodce = **1,8 ekonomicky aktivních**
- 2050: 1 důchodce = **1,2 ekonomicky aktivních**
- Schodek důchodového účtu v roce 2012 = **45 mld. Kč**
- **95 %** příjmů důchodců je tvořeno právě důchodem od státu

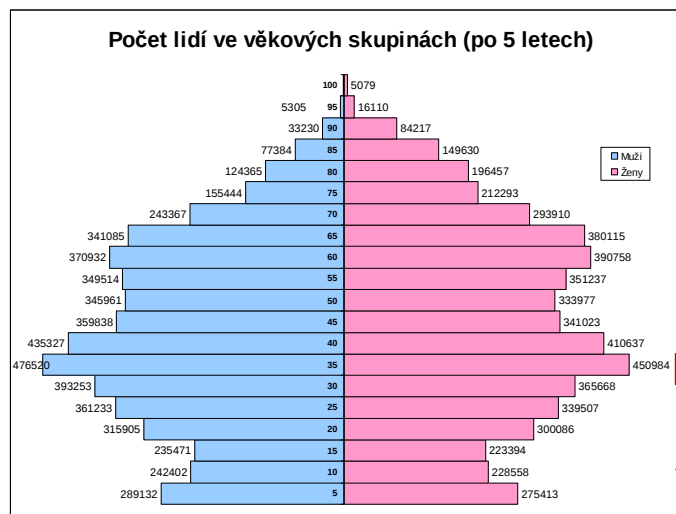
Zopakujme si, pro vláda prosadila důchodovou reformu. Dnešní důchodový systém začal vznikat před více než 100 lety, kdy se důchodů dožívala pouze část lidí, a v penzi byla jen pár let. Dnes se penze dožijí téměř všichni a jsou v penzi dvacet i více let. Bez reformy ale situace není dlouhodobě udržitelná. **Pokud dnes připadá na jednoho penzistu 1,8 ekonomicky aktivních obyvatel, za necelých 40 let to bude 1,2 lidí.** Schodek důchodového účtu proto neustále roste.

Pokud bychom II. pilíř nezavedli, tak bychom měli pouze tři asociální varianty: snížit budoucí penze, zvýšit významně sociální odvody nebo ještě výrazněji posunout věk odchodu do důchodu. Například ČSSD dala najevo, že penzisté by neměli být v důchodu 20 let, ale pouze pět let. To nehodláme připustit.

Penzisté jsou dnes navíc odkázáni téměř výhradně na stát. Téměř **95 % příjmů důchodců je tvořeno právě důchodem od státu.** Takováto situace je pak vystavuje zvýšeným rizikům.

Proč důchodová reforma

Husákovy děti dnes pracují a přispívají do důchodového systému
V dalších generacích nebude dost lidí, aby Husákovy děti mohly mít stejný důchod, jako je nyní

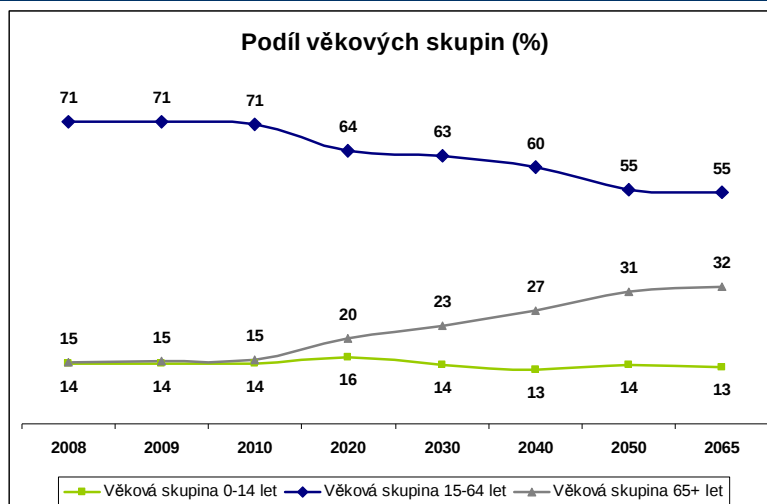

WWW.VLADA.CZ

Demografický vývoj musí řešit všechny vyspělé evropské země. Na jedné straně dochází k jednoznačně pozitivnímu jevu prodlužování střední délky života, což je způsobeno stále kvalitnější lékařskou péčí a zvyšováním kvality života. Lidé žijí zdravěji než dříve. Na druhé straně klesá podíl ekonomicky aktivních lidí na celkové populaci.

Podívejte se na český strom života. Vidíte ty populačně silné ročníky? To jsou Husákovy děti, které se postupně blíží důchodovému věku. A ten zub pod nimi znamená pokles počtu lidí v populačním ročníku na polovinu. Takový demografický výkyv jsme v minulosti ještě nezažili. Husákovy děti dneska významně přispívají do důchodového systému. Až budou Husákovy děti v penzi, tak jim budou na důchod přispívat naopak populačně slabé ročníky.

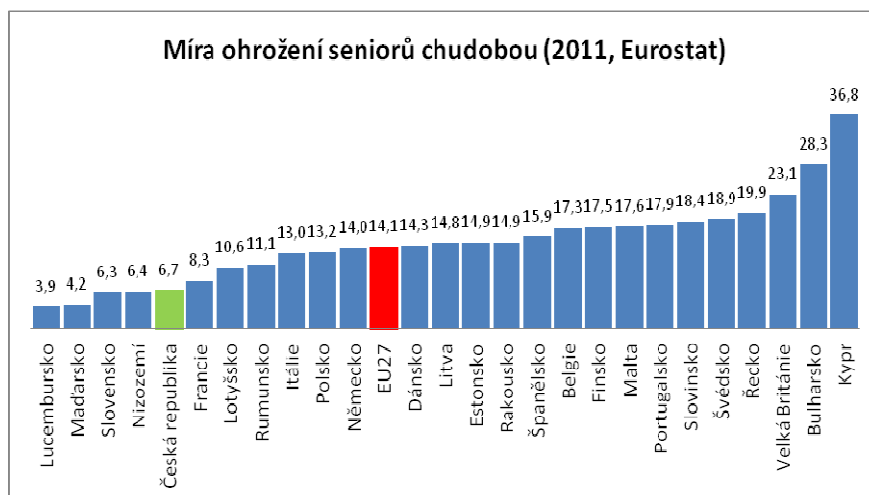
Proč důchodová reforma

WWW.VLADA.CZ

Jak vidíte na tomto grafu, podíl lidí v produktivním věku klesne ze 71 procent během půlstoletí na 55 procent. Zároveň se zdvojnásobí podíl seniorů z 15 na 32 procent. Porodnost navíc bude stagnovat. Důchodová reforma je tedy nutností. „Důchodový koláč“, který se bude ztenčovat, bude totiž stát rozdělovat mezi stále vyšší a vyšší počty „strávníků“.

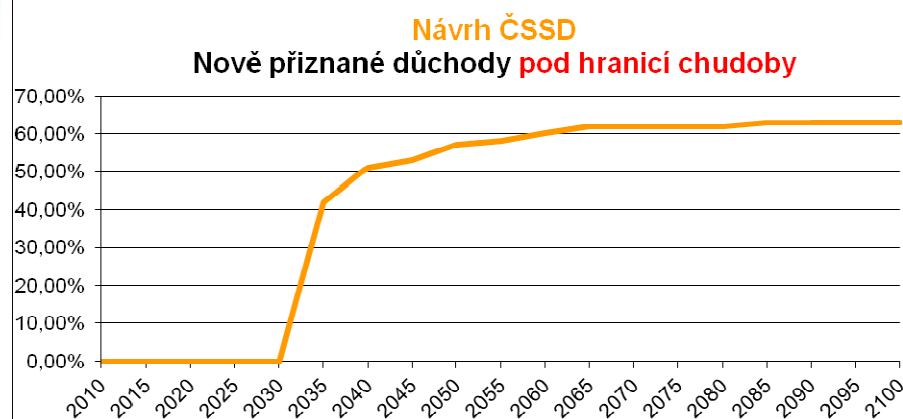
Proč důchodová reforma

WWW.VLADA.CZ

Míra ohrožení chudobou pro seniory je v České republice relativně nízká, dokonce pátá nejnižší v EU. Pokud ale nevytvoříme silný II. pilíř penzijního systému, tak dojde k výraznému propadu.

Proč důchodová reforma

Jenom pro připomínku, jak by to dopadlo podle návrhů ČSSD, které spočítala první Bezděková komise v roce 2005. ČSSD prosazuje tzv. švédský model, který zvýhodňuje vysokopříjmové skupiny. Až 60 procent nových důchodů by podle návrhů ČSSD byla pod hranicí chudoby. Přesně tomuhle se chceme vyhnout. Chceme se vyhnout tomu, aby většina nových důchodů byla pod hranicí chudoby. To má totiž dalekosáhlé dopady do života společnosti. Proto důchodová reforma. Proto II. pilíř důchodového spoření.

Bez reformy

- zvýšit **sazbu pojistného** na důchodové pojištění ze současných 28 % na **40 %**, nebo
- zavést jednu sazbu DPH ve výši až **26 %**, nebo
- zvýšit **firemní daň** ze současných 19 % na **38 %**, nebo
- **snížit všechny vyplácené penze** (i invalidní) o třetinu
- **TOTO OPRAVDU CHCEME?**

Schodek důchodového účtu stále narůstá a loni dosáhl 45 miliard korun. Bez důchodové reformy by byl důchodový systém dlouhodobě udržitelný pouze za cenu dramatického zvyšování schodku důchodového účtu. **Pokud bychom nedělali nic, bylo by nutné na udržení dnešní úrovně důchodů kolem roku 2050 vynaložit dalších zhruba 150 miliard korun.** Co by to znamenalo bez změn důchodového systému?

- zvýšit sazbu pojistného na důchodové pojištění ze současných 28 % na 40 %, nebo
- zavést jednu sazbu DPH ve výši až 26 %, nebo
- zvýšit firemní daň ze současných 19 % na 38 %, nebo
- snížit všechny vyplácené penze (i invalidní) o třetinu.

TOTO OPRAVDU CHCEME?

Cíle důchodové reformy

- Dlouhodobá **udržitelnost** financování důchodového systému
- **Rozložení rizik** snížením závislosti na prvním pilíři
- Zvýšení zásluhovosti a **individuální odpovědnosti**
- Snížení vysokých mezigeneračních anonymních transferů

Důchodová reforma přináší dlouhodobou udržitelnost financování penzí. Zároveň lidé nebudou plně závislí jen na státu, což rozloží jejich rizika. Důchodový systém je nyní také více motivující pro občany, kteří platí relativně vyšší sociální pojištění a daně. Cílem těchto změn není uspořít na důchodech vyplácených v průběžném systému, ale rozložit rizika a umožnit lepší zhodnocení spoření na důchod. Vytvořená soustava s více pilíři umožní lépe kombinovat solidární pojetí výplaty penzí s kapitálovými prvky spoření.

Čeho chceme dosáhnout

- Do 30 let získá minimálně 50 procent občanů dodatečný důchod.
- Dodatečný důchod dosáhne **alespoň jedné čtvrtiny až jedné třetiny** státního důchodu.
- Kombinace státního a dodatečného důchodu zajistí **přiměřený měsíční příjem** bez kolapsu státních financí.
- Zajištěním příjmů z více zdrojů se **vyhneme podstatně nižším příjmům seniorů** v budoucnu.
- Státní výdaje na penze budou udrženy pod 10 procent HDP. V opačném případě bychom se v dlouhodobém horizontu dostali až na 12 procent HDP.

Čeho tím chceme dosáhnout:

- Do 30 let získá minimálně 50 procent občanů dodatečný důchod.
- Tento dodatečný důchod dosáhne alespoň jedné čtvrtiny až jedné třetiny státního důchodu.
- Kombinace státního a dodatečného důchodu tak zajistí přiměřený měsíční příjem bez kolapsu státních financí.
- Zajištěním příjmů z více zdrojů se také vyhneme podstatně nižším příjmům seniorů v budoucnu.
- A v neposlední řadě, státní výdaje na penze budou udrženy pod 10 procent HDP. V opačném případě bychom se v dlouhodobém horizontu dostali až na 12 procent HDP.

Nad 35 let jen do 30. června 2013

- Kdo je starší 35 let, musí se do **30. června 2013** rozhodnout, zda vstoupí do druhého pilíře
- Výhodnost lze spočítat na <http://duchodovakalkulacka.mpsv.cz>
- <http://duchodovareforma.mpsv.cz>
- Infolinka **234 712 111**
- [facebook.com/duchodovareformacr](https://www.facebook.com/duchodovareformacr)

Je nutné férově sdělit občanům, že valorizace důchodů bude muset dnes i do budoucna kopírovat ekonomické možnosti státu. Jiné prostředky, než vybere stát od daňových poplatníků, totiž nemá. A pokud někdo slibuje vysoké důchody bez zásadních změn důchodového systému, nechová se odpovědně. Lidé starší 35 let by se měli tedy rychle rozhodnout, neboť mají čas na vstup do II. pilíře pouze do 30. června tohoto roku. Výhodnost vstupu do II. pilíře je možné spočítat na stránkách MPSV.

Garance

- Prostředky ve fondech **odděleny od majetku správce**
- Veškeré operace jsou **prováděny na pokyn správce** depozitářem
- Depozitář každou transakci prověřuje, za chybu při kontrole **odpovídá svým majetkem**
- Soulad se zákonem kontroluje také ČNB
- Poplatky za správu jsou přísně regulovány
- Úspory jsou předmětem **dědictví**

Jak uvádí i členové NERV - při tvorbě legislativní úpravy byl velký důraz kladen na **bezpečnost prostředků klientů**, stejně jako tomu bylo u koncepce stávajících penzijních fondů, které bezpečně zhodnocují prostředky klientů již 18 let. V nových fondech jsou prostředky klientů **odděleny od prostředků správce**.

Je vyloučeno zneužití prostředků klientů podvodným jednáním zaměstnance. Každý nákup nebo prodej majetku je **prověřen bankou depozitáře**, která má prostředky v úschově a pouze tehdy, je-li v souladu se zákonem a zájmy klientů, je vypořádán. Pokud by depozitář při kontrole nebyl důsledný, škodu musí klientům nahradit ze svého majetku. Klienti jsou také chráněni před neúměrnými náklady **maximální výší poplatků**, kterou stanoví zákon. Veškeré úspory jsou navíc předmětem dědictví. Vstupem do II. pilíře tedy nezabezpečujete pouze sebe, ale případně i vaši rodinu.

Hrozba zrušení? Slovenský případ

- Sazba pojistného 9 % => vysoký tlak na státní rozpočet => schodek 1,7 % HDP => od 2013 udržitelná 4 %
- Podmínky vstupu:
 - povinný (2005) – dobrovolný (2009) – automatický s možností výstupu (2012) – dobrovolný (2013)
- Na tvorbě úspor má zájem každá vláda, postupně se jen přizpůsobují parametry

Velmi často je zmiňován příklad Slovenska jako země, která údajně odstupuje od důchodové reformy. Skutečnost je však jiná. Levicově orientovaná vláda premiéra Fica druhý pilíř **nezrušila ani v roce 2009, ani jej neruší nyní**, kdy má pohodlnou většinu v parlamentu. Pouze promítá své představy do parametrů druhého pilíře. Původní sazba pojistného ve slovenské důchodové reformě byla velmi ambiciózní a od roku 2013 se **proto sníží z 9 % na 4 %**, nicméně po dohodě s opozicí se má od roku 2017 sazba opět zvyšovat na konečných 6 %. Zároveň Slovensko částečně „přijalo“ český model, jelikož si **lidé budou moci přispívat také dodatečné 2 % ze svého**.

Slovenská důchodová reforma, byť **schválena většinou 1 hlasu v parlamentu prošla testem výměny několika vlád**.

Příklady

- Libor, 25 let, příjem 18 000 Kč
 - roční důchod **+31 368 Kč**, za 20 let **+627 360 Kč**
- Marie, 30 let, příjem 20 000 Kč
 - roční důchod **+18 972 Kč**, za 20 let **+379 440 Kč**
- Roman, 35 let, příjem 25 000 Kč
 - roční důchod **+26 688 Kč**, za 20 let **+533 760 Kč**
- Ivana, 40 let, příjem 30 000 Kč
 - roční důchod **+19 500 Kč**, za 20 let **+390 000 Kč**

Na závěr jenom pár příkladů, jak může být vstup do II. pilíře výhodný. Pokud má občan, například 35letý pan Roman, průměrnou mzdu, tak si začne přispívat na důchod 500 Kč (2 %) a stát mu přidá 750 Kč (3 %, které by jinak odevzdal do průběžného systému). Uvedme si několik modelových příkladů účastníků ve II. pilíři, kdy je zohledněno spoření 5 % z důchodového pojištění. Mladý, 25letý Libor, s dynamickou strategií a příjmem 18 tisíc korun bude v penzi dostávat o více než 31 tisíc korun ročně více, než kdyby zůstal v I. pilíři. 30letá Marie s příjmem 20 tisíc korun měsíčně v případě vyvážené strategie vydělá v průběhu 20 let penze 380 tisíc korun. Pokud si 35letý Roman zvolí dynamickou strategii, a budoucí státní penze budou odpovídat demografické situaci, tak pokud vstoupí do II. pilíře, tak v průběhu 20 let penze získá v dnešních cenách navíc více než půl milionu korun proti tomu, kdyby zůstal pouze v I. pilíři. 40letá Ivana s příjmem 30 tisíc korun a výběrem vyvážené strategie bude mít ročně o téměř 20 tisíc korun více. To jsou konkrétní čísla pro konkrétní lidi.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Důchodová reforma

75 dnů do rozhodnutí

Petr Nečas, předseda vlády

16.4.2013

WWW.VLADA.CZ

Ještě jednou tedy apeluji na všechny občany, aby si provedli propočet jejich budoucí penze na kalkulačce na stránkách MPSV nebo se podívali na tabulku na stránkách Úřadu vlády. Jedná se o důležité rozhodnutí, které ovlivní kvalitu života v penzi. Děkuji za pozornost.